

HELYI TANTERV

Református hit- és erkölcsstan

1-4. évfolyam

Készült

A Vörösmarty Mihály Református Általános Iskola részére

Kali Tünde Zsófia
iskolalelkész
2020. szeptember

1. A Református hit- és erkölcsstan tantárgy helyi tanterve (1-4. évfolyam)

Intézmény neve, székhely-település vagy fejléc

Vörösmarty Mihály Református Általános Iskola
1201 Budapest, Vörösmarty utca 128.

Jellege: 8 osztályos általános iskola

A tantárgy órakerete: (38 oktatási hét)

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
1.	2	74	64	10
2.	2	74	68	6
3.	2	72	63	9
4.	2	72	63	9

A tantárggyal kapcsolatos pedagógiai szervezési megjegyzések:

- A hit- és erkölcsstan tantárgy minden évfolyamon csoportbontásban kerül megtartásra. Minden tanuló, a szülő nyilatkozata alapján vesz részt a keresztyén felekezetek szerinti hittan-csoportban. Ezek az órák is az iskolában kerülnek megtartásra. Csoportváltás szülői (nagykorú tanuló esetében tanulói) kérelemre, jogszabályban előírt határideig, (rendkívül indokolt esetben a tanév kezdetén), az igazgató engedélye alapján lehetséges. Áttérő tanulónak a csoportváltást az igazgató az illetékes egyház képviselőjének nyilatkozata után engedélyezheti. Jelen helyi tanterv a református hit- és erkölcsstan helyi tantárgyi tantervét tartalmazza.
- A hit- és erkölcsstan órák része a gyülekezeti életbe való bekapcsolódás segítése, ill. a református gyülekezetek alapfogalmainak és világának megismertetése. Ennek érdekében néhány tanév esetében az egyes tanegységek során bevonásra kerülnek a helyi gyülekezet szolgálattevői (lelkipásztor, presbiter, ifjúsági csoport vezetője stb.).
- Ugyancsak a gyülekezeti lét megismerése érdekében, egyes tanéveknek része a tanulóknak a helyi gyülekezetben, vagy más - környékbeli- gyülekezetben történő látogatása, istentiszteleti részvétele. Ezek az ajánlott, tanórán kívüli projektekhez tartoznak.

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Zs. 244/2012.11.16. határozata szerint elfogadott kerettanterv.

Megjegyzés:

- A helyi tanterv a 2011. évi CXC tv. 32. § (1) bek. d) pontja és az MRE 2007. évi 2. tv. 2. § (3) - (5) bek. alapján készült.
- Az alkalmazás előfeltételeként meghatározott támogató szakvélemény az intézmény irattárában található.

2. A helyi tantárgyi tanterv áttekintő oldala

1. táblázat

1. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Tematikai egység összes időkerete
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	10	2	12
A teremtéstörténet	15	2	17
Őstörténetek	6	0	6
Történetek Jézus Krisztusról	23	2	25
Ünnepeljünk együtt!	10	4	14
Évfolyam összesen	64	10	74

2. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Tematikai egység összes időkerete
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	12	1	13
Az ősatyák történetei	33	0	33
Történetek Jézus Krisztusról	16	0	16
Ünnepeljünk együtt!	7	5	12
Évfolyam összesen	68	6	74

3. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Tematikai egység összes időkerete
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	6	1	7
Isten Egyiptomból új haza felé vezeti a népét	30	0	30
Történetek Jézus Krisztusról	17	0	17
Élet az apostoli korban	2	1	3
Ünnepeljünk együtt!	8	1	9
Évfolyam összesen	63	9 (3 betervezve, 6 tervezendő)	72

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Tematikai egység összes időkerete
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	11	1	12

Bírák kora	9	1	10
Egységes királyság kora	17	0	17
Történetek Jézus Krisztusról	16	1	17
Ünnepeljünk együtt!	10	0	10
Évfolyam összesen	63	9 (3 betervezve, 5 tervezendő)	72

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek.

2. táblázat

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

1. évfolyam:	Szabad órakeret:	8
--------------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Látogatás a helyi református templomban	2
A teremtéstörténet	Készülődés a Termésünnepre, Látogatás a természetbe	2
Történetek Jézusról		2
Ünnepeljünk együtt!	Szolgálattevők hívása a gyülekezetből, Hangolódás Adventre, Karácsonyra, Húsvétra, Pünkösdre	4
	Összesen:	10

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	4
--------------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Ünnepeljünk együtt	Készülődés a pünkösdre	1
	Összesen:	4

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	9
--------------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Mi a gyülekezeti szolgálat?	1
Élet az apostoli korban	Bevezetés az első gyülekezetek korába	1
Ünnepeljünk együtt!	Ünnepi készülődés a pünkösdre	1

	Összesen:	9

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	9
--------------	------------------	---

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Nézelődöm a világhálón	1
Bírák kora	Hogyan szólít meg Isten? (Az elhívás)	1
Történetek Jézus Krisztusról	Az adakozás	1
	Összesen:	9

3. Tantárgyi bevezető (1-4 évfolyam)

A hit- és erkölcs tanterv célrendszere és feladatai

A hit- és erkölcs tanterv *alapvető feladata* a hitéleti nevelés. A református hit- és erkölcs tanterv komplex személyiségfejlesztésre törekszik, ahol a kognitív ismeretátadás mellett fontos szerepet kap az affektív és a pragmatikus nevelés is. A hitéleti nevelés szerves része a keresztyéni lét alapjaiba való bevezetés, mely fő területei a következők:

- a Biblia gyermekek számára érthető és értelmezhető történetei;
- a Biblia világába való bevezetés (keletkezése, felosztása, háttere, formái, stb.);
- a magyar református identitás fő jellegzetességei;
- a magyar református gyülekezetek világának és a református hitnek az alapelemei;
- a keresztyén egyháztörténet adott évfolyam történelméhez kapcsolódó fő eseményei, kiemelkedő személyei;
- a tanítványi lét és a kegyességi élet elemei (imádság, Szentírás használat, istentisztelet);
- élethelyzetekben, etikai kérdésekben való tájékozódás és keresztyén megoldások keresése;
- egyházi és nemzeti ünnepeink tartalma, üzenete és megélése.

Fő célja: Isten szeretetének, Jézus Krisztus tanítványi hívogatásának közvetítése a gyermekek számára (tanítvánnyá tétel), és a tanítványi lét megélése a segítése (Jézus Krisztus missziói parancsa, Mt 28,18-20 alapján).

Ugyanakkor tisztában vagyunk azzal, hogy a hit a Szentháromság Isten ajándéka az ember számára. A hit- és erkölcs órán hitet nem adhat sem az iskola, sem a hitoktató, viszont támogathatja és segítheti annak kialakulását és fejlődését. Iskolánk célja, hogy a hit- és erkölcs órák formálják a személyiséget, hitet ébresszenek és a hit megélése pozitív és vonzó élményét adják a tanulók számára.

A fő cél kibontása többrétű, a tanulói személyiség egészét figyelembe vevő célrendszer alapján történik, melynek a kognitív szint mellett része az affektív és a pragmatikus nevelés is.

KOGNITÍV CÉLOK	ÉRZELMI NEVELÉS	CSELEKEDTETÉS
Alapvető ismeretek átadása a Szentháromság Istenről, Isten és az ember szeretetkapcsolatáról	A bizalom és a szeretet tapasztalati élménye	Az Istennel való kapcsolat gyakorlati elemei (imádság, bibliaolvasás, hétköznapi élet)
Jézus Krisztus váltságmunkájának megismertetése	Az adás és elfogadás érzelmi hátterének megtapasztalása	Az adás és elfogadás keresztyén gyakorlata és következményei
A tanítványi lét és kegyességi élet elemei (imádság, bibliaolvasás, istentisztelet)	Az elköteleződés és a felelősségvállalás élményvilága	Életkorhoz és élethelyzetekhez kapcsolódó döntések meghozatalának lehetőségei és korosztályhoz alkalmazkodó diakóniai tevékenység
A Szentírás kortörténeti háttere	A Szentíráshoz való pozitív érzelmi kötődés kialakítása	A Szentírás mindennapi használatának módjai
Az egyház története, jelene és szokásrendszerei	A régi korok tiszteletének élményvilága; a személyes meggyőződés felvállalásának és bátorságának a megtapasztalása	Hagyománytisztelet; Hitvallási helyzetek felismerése
Református alapfogalmak, alapelvek és a református egyház-községek alapvető sajátosságai	A közösségi lét érzelmi háttere	Az Isten népéhez való tartozás vállalása és gyakorlása
Az élhető és egészséges család modelljei	A családhoz tartozás érzelmi háttere és tudatosítása	A családi szerepek és helyzetek tudatos megélése
Keresztyén megküzdési stratégiák	A konfliktusok indulati világa	Konfliktuskezelési stratégiák

Nemzeti értékeink	Hazaszeretetre nevelés	Nemzeti értékeink, ünnepeink tisztelete, az aktív állampolgárság korosztályi szintű megélése
-------------------	------------------------	--

Alapelvek

Célkitűzésében, gondolatrendszerében a helyi tanterv kiindulópontjának tekinti:

- Isten Igéjét, a Szentírást, mint a keresztyén ember életének vezérfonalát;
- Az MRE hitvallási iratait (Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás);
- Az MRE középtávú nevelési-oktatási tervét;
- Az MRE hitéleti szokásrendszereinek gyakorlatait.

A tantárgy sajátossága, hogy szellemiségét Isten Igéje, a Szentírás határozza meg. Éppen ezért a hit- és erkölcstannak egyszerre vannak tantárgypedagógiai (valláspedagógiai) alapelvei és a tartalmát meghatározó biblikus alapelvei.

Valláspedagógiai alapelvek:

- A tanulói komplex személyiség fejlesztése, melynek része a kognitív, érzelmi formálás és a cselekvésre buzdítás.
- A teljes személyiség aktivizálása a belső motiváció felkeltése és ébren tartása által.
- A hit- és erkölcstan órák fontos feladata és lehetősége a tanulói személyiség formálása, hit ébresztése, valamint a hit megélésének vonzó és pozitív felmutatása.
- A tananyagok kiválasztása és annak megvalósítása során figyelembe veszi az egyes korosztályok tipikus és vélhető életkori sajátosságait és lehetséges élethelyzeteit. Ennek megfelelően nem törekszik minden bibliai történet megtanítására. Valamint lehetőséget kíván adni a tanulók és tanulócsoportok egyéni sajátosságai szerinti differenciálásra.
- Módszertanában javasolt a korosztályszerű és változatos pedagógiai módszerek és igényes taneszközök használata.
- Az aktív, cselekvő hit megélésére való buzdítás a diákok különböző élethelyzeteiben.
- Fontosnak tartjuk a keresztyén nevelés három alappillérét (keresztyén család, keresztyén gyülekezet, keresztyén iskola), de számolunk azzal a szociológiai sajátossággal, hogy a tanulók egy része nem hitben élő családban nő föl, ill. nincsenek rendszeres gyülekezeti kapcsolódásai. Ennek ellensúlyozására fontosnak tartjuk a gyülekezetről és a hitéleti szokásrendszerről alapvető ismeretek átadását, ill. azok beépülését.

Biblikus alapelvek:

- A Szentháromság Isten Jézus Krisztusban kegyelméből magához hívja a Tőle eltávolodott bűnös embert.
- A bűnös ember Isten Szentlelkének megszólítása és hit által hallhatja meg, értheti meg Isten szavát, élheti meg Isten neki adott kegyelmét.
- A Szentírás Isten Igéje és a keresztyén ember életének vezérfonala.
- Jézus Krisztus tanítványságra hívja napjaink emberét is. A tanítványi lét megélése az egész életútra érvényes és igaz.
- A tanítvány szeretetkapcsolatban él Istennel, Aki személyesen elhívta őt. Életvitelében Krisztust követi és kijelölt feladatát teljesíti a világban.
- A tanítványok közössége a keresztyén egyház, hitük együttes megélésének legfontosabb területe a gyülekezet.

Struktúra: A tanórák egymáshoz való kapcsolódása projekt jellegű, ahol a vezérfonalat a bibliai történetek adják. Ezek kibontásaként jelennek meg olyan kapcsolódó témák (etikai kérdések, élethelyzetek stb.), melyek a gyermekek életvalóságát figyelembe véve hidat jelentenek a gyermekek világa és Isten Igéje között. Bár minden évnek van fő vezérfonala, az évek belső egységei koncentrikusan épülnek fel. Az évek fő címei a következők:

ÉV	CÍM	SZIMBÓLUM
1.	Isten tenyerén	Kéz (fészket formáló)
2.	Istennel az úton	Kis kéz a nagyban
3.	A szabadító Isten szeretetében	Repülő madár
4.	Isten uralma alatt	Korona

Minden év anyagának része *6 koncentrikus kör*, mely korosztályközpontúan segíti Isten Igéjének és a tanulók életvalóságának egymásra találását.

TÉMAKÖR	AMIT TARTALMAZ
Bibliai történetek	Ószövetségi és újszövetségi bibliai történetek
Isten utat mutat a mindennapokban	Olyan témák, melyek az <i>önismeret</i> , illetve <i>etikai kérdések</i> , <i>élethelyzetek</i> körébe tartoznak. Ezek a témák mindig a tanévben tanult bibliai történetekhez kapcsolódnak. Így adnak kiindulópontot a közös gondolkodáshoz és segítik a gyermekek gondolkodásmódját abban, hogy megértsék: Isten Igéjének üzenete van a mindennapokra is.
Isten szól hozzánk	A hívő ember életének szerves része az írott Ige, a Szentírás olvasása. Ez a témakör a <i>Szentírás világába</i> kívánja bevezetni a tanulókat és a naponként Igeolvasásra, Isten életünkre szóló üzenetének keresésére és megértésére buzdít. A kör másik részterülete az imádságos lelkület segítése és az imádságos szemléletmód formálása.
Isten közösséget formál	Jézus Krisztus tanítványai nem légüres térben élnek a mindennapjaikat. Kisebb és nagyobb közösségekben élnek, ahol meg kell tanulniuk az egymással való élés alapszabályait is. Az ide tartozó témák a <i>közösség-építés</i> , <i>közösségben való élés</i> keresztyén modelljeit kívánják felmutatni.
Református keresztyénnek lenni	A témakör <i>református gyökereinket</i> , <i>gyülekezeteink világát és a magyar református keresztyén identitás</i> jellegzetességeit veszi sorra. Ennek érdekében évente találkozhatunk olyan, a tanult történetekhez kapcsolódó témákkal, melyek a református gyülekezetek világába vezetnek be a gyermekeket, megismertetik a tanulókat a reformátori alapelvekkel. 5. osztálytól, az adott év világtörténelem és magyar történelem tananyagához illeszkedve egyháztörténelmi személyiségekkel is találkozhatnak a tanulók, akiktől megtanulhatják, hogy mit jelent egy-egy korban keresztyénnek lenni.
Ünnepeljünk együtt!	Közös ünneplésre hív a témakör, melynek része az egyházi év ünnepeinek, kapcsolódó bibliai történetek bemutatása, valamint az ünnep szent időként való megélésére nevelés is.

Mivel a koncentrikus körök nem önállóan, elkülönülve jelennek meg, hanem a bibliai történetek által nyújtott ív részeként tanítandóak, ezért a helyi tanterv készítése során a tematikai egységek is a bibliai történetek nagy egységeit foglalják magukban. Ezek részeként jelennek meg az adott bibliai történethez kapcsolható (más koncentrikus körbe tartozó) témák a tantárgyi tartalom évfolyamonkénti elemzése során. A témák felsorolásánál az érthetőség kedvéért nemcsak a téma címe, hanem az adott koncentrikus kör is megjelenik.

A tematikai egységek csoportosításai

Minden évfolyam esetében az „Ismerkedés a Bibliával és reformátussággal” c. tematikai egységhez tartoznak az évkezdő, évvégő órák, valamint azok témák, melyek az egyházismeret alapjaiba, és a református egyházközségek világába, szokásrendszerébe vezetnek be a tanulókat. Ezek a témák nem mindig egymás után következnek, hanem a hit- és erkölcsstan könyvek módszertani ajánlásai, valamint a hitoktató tanévekre vonatkozó tervezése alapján illeszkednek az adott évfolyam éves tematikájába.

Hasonló ehhez az „Ünnepeljünk együtt!” tematikai egység, mely minden évben az ünnepekhez, ünnepkörökhöz kapcsolódóan kerül beillesztésre a tanév tervezésébe.

A többi tematikai egység komplex egészet alkot, melyekben a témák összetartoznak. A református hit- és erkölcsstan kerettanterv módszertani ajánlásai tartalmazhatnak ettől eltérő sorrendet vagy címeket a témákra.

A hit- és erkölcsstan tantárgy sajátosságai miatt a kapcsolódási pontok között megjelennek nemcsak az iskolai tanórákhoz való kapcsolódási lehetőség, hanem a gyülekezeti élethez való kapcsolódás pontjai is.

NAT kompetenciákhoz, fejlesztési területekhez való kapcsolódás

A hit- és erkölcsstan tantárgy törekszik arra, hogy a Nemzeti Alaptantervben kijelölt kulcskompetenciákhoz kapcsolódjon. Ezen belül különösen kiemelt szerepet kapnak a következő fejlesztési területekhez való kapcsolódások:

- *Erkölcsei nevelés.* A hit- és erkölcsstan része az erkölcsi nevelés is. Ez abban jelenik meg, hogy a fejlesztési célok között megjelenik a tanuló erkölcsi ítélőképességének fejlesztése, valamint az egyes bibliai történetekben található erkölcsi vonatkozások, kapcsolópontokra való rámutatás is. A hit- és erkölcsstan tantárgy erkölcsi nevelésének célja keresztyén értékrend felmutatása és a tanuló bátorítása azok megismerésére és saját életébe való adaptálására.
- *Nemzeti öntudatra nevelés. Állampolgárságra, demokráciára nevelés.* A hit- és erkölcsstan fejlesztési céljai között jelen van az arra való rámutatás, hogy hitünket népünk keretei között is megélhetjük, felelősséget vállalhatunk nemzetünkért, melyet imádságban hordozhatunk. Szintén a fejlesztési célok része a szabályok és törvények tiszteletére nevelés, valamint nemzeti értékeink és ünnepeink tisztelete és az aktív állampolgárság korosztályi szintű megélése.
- *Önismeret és társas kultúra fejlesztése. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.* Minden bibliai történeteknek van vonatkozása a társas kapcsolatok és az önismeret vonatkozásában. Ezek megvilágításaként a történetekhez kapcsolódóan olyan témák jelennek meg, melyek segítik a reális önismeretet és bátorítanak az önmagunkért és másokért való felelősségvállalásra, valamint a társas kapcsolatok nyílt, őszinte, empatikus és egymást segítő megélésére.
- *Családi életre nevelés.* A bibliai történetek egy része családi élethelyzeteket tartalmaz. Ezek segítségével, valamint a tanulók életvalóságának felidézése révén cél az élhető és egészséges család modelljeinek megismertetése; a családhoz tartozás érzelmi háttérének tudatosítása és a tanulók hozzásegítése ahhoz, hogy családi szerepeit és helyzeteit tudatosan élje meg.
- *Testi és lelki egészségre nevelés.* A hit- és erkölcsstan tantárgy folyamatos fejlesztési célja annak a látásmódnak a fejlesztése, hogy az egészséges ember nemcsak testben, hanem lélekben is egészséges.
- *Fenntarthatóság, környezettudatosság.* Isten az ember feladatává tette azt, hogy a teremtett világot őrizze és gondozza. A fejlesztés célja ennek a felismertetése a tanulókkal és hozzásegítésük ahhoz, hogy ezt a feladatukat korosztályi szinten betöltsék.
- *Médiatudatosságra nevelés.* Egyes témák kapcsán a megelőző ismeretek része a média által közvetített szemléletmód és ismeretek. Ezek felidézésével lehetőség adódik a tanulók médiatudatosságának segítésére.

4. Tantárgyi tartalom, az egyes tematikai egységek elemzése évfolyamonként

1. évfolyam

Összefoglalások, ellenőrzések óraszám: 11

Kerettanterv által betervezett óraszám: 54

Helyi sajátosságok óraszám: 10 óra

A minimum követelményeknek minden témánál része az az elvárás, hogy a tanuló vegyen részt a közös játékokban, feladatokban, beszélgetésekben és alkalmazkodjon azok szabályaihoz. Így külön nem kerül az egyes tematikai egységeknél feltüntetésre.

„A tanév minimum követelménye az év során tanult énekek közül 5 ifjúsági és 5 református énekeskönyvi ének ismerete, melyet az iskola hitoktatói (vallásstanári) munkaközössége határoz meg.”

1. Tematikai egység		Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Órakeret: 8 óra +2 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás		Iskolakezdés tapasztalatai. Iskolaérettség. Családi háttérből, korábbi (óvodából, bölcsődéből) hozott tapasztalatok a reformátusságról, Bibliáról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> A református alapfogalmak bevezetése, reformátussághoz való pozitív kötődés kialakítása. A református iskoláról való alapvető ismeretek átadása. Az iskolához való pozitív kötődés megalapozása, bevonódás elősegítése az iskola szokásrendszerébe (áhítatok, stb.). A Biblia fogalmának megismertetése, a Szentíráshoz való pozitív kötődés kialakítása. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten közösséget formál	Ismerjük meg egymást!	<ul style="list-style-type: none"> Ismerkedés a református gyülekezetek világával a református templomban tett látogatás során. Beszélgetések, tapasztalatok és a hitoktató bemutatása alapján a református iskola szokásainak, sajátosságainak megismerése. Gyermekbibliák, már ismert bibliai történetek által ismerkedés a Bibliával. A tanuló az órára behozhatja saját Bibliáját vagy bibliai történeteket tartalmazó könyvét. 	<p><i>Környezetismeret:</i> Az iskola, az iskolás gyerekek</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Gyermekbibliák, Bibliák mint szép könyvek.</p> <p><i>Technika és életvitel:</i> Család, otthon, háztartás</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Környezetünk valós terei – a legközelebbi református templom.</p> <p><i>Gyülekezeti kapcsolódás:</i> Órán megvalósítható módon, rendhagyó hittanóra keretén belül a legközelebbi református templom felkeresése.</p>
Református keresztyénnek lenni	Reformátusok vagyunk		
Isten közösséget formál	Református iskolába járok		
Isten szól hozzánk	Ismerkedés a Bibliával (Jn 3,16)		
Isten szól hozzánk	Isten szeretetében egész évben (évváró óra)		
Szabad órakeret	Látogatás a helyi református templomban (2 óra)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		református, református iskola, református köszöntés, református templom, szószék, persely, lelkipásztor, gyermek-istentisztelet, Biblia, bibliai történet, gyermekbiblia.	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> Jn 3,16 memoriter szintű ismerete A református köszöntés ismerete. Külső jegyek alapján a református templom sajátosságainak felismerése. Alkalmazkodás az iskola belső rendjéhez (pl. köszöntés, részvétel az iskolai áhítatokon). Ének 	

2. Tematikai egység		A teremtéstörténet	Órakeret: 12 óra +3 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás		Élmények, ismeretek a teremtéstörténet kapcsán a családi gyökerek, gyülekezeti, köznevelési tapasztalatok alapján.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> Alapvető ismeretek adása a bibliai teremtéstörténettel és az ember teremtésével kapcsolatban. Annak a felmutatása, hogy mindannyian Isten teremtményei vagyunk és feladatunk a teremtett világ védelme, gondozása. A családdal kapcsolatos élmények felidézése alapján annak a felmutatása és megerősítése, hogy Isten szeret bennünket. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Ószövetség	A világ teremtése (1Móz 1-2,4)	<ul style="list-style-type: none"> Saját maga, valamint az otthoni, családi élmények felidézésével tudatosuljon benne az, hogy minden emberi lény Isten teremtménye. A környezetében ismerje fel annak a lehetőségeit, hogyan tudja gondozni, védeni és óvni a környezetét. 	<i>Környezetismeret:</i> Anyagok körülöttünk, élőlények körülöttünk <i>Vizuális kultúra:</i> Képek, rajzok, festmények a világról. Saját elképzelések, alkotások (pl. rajz) a teremtésről Médiaélmények a természetről.
Bibliai történetek – Ószövetség	Az ember teremtése (1Móz 2,4-25)		
Isten közösséget formál	A születésnapom. Emberek körülöttem: otthonom és a családom		
Bibliai történetek – Ószövetség	Az Édenkert (1Móz 2,8-17; 3,1-13)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Barátunk a környezetünk		
Szabad órakeret	Látogatás a természetben. (Közeli park, erdő, stb. 1 óra) Készülés a Termés ünnepre 1 óra		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Teremtéstörténet, első emberpár, feladat, Édenkert	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> Tudja azt, hogy a teremtett világ az Isten ajándéka. Tudja korosztályi szinten megfogalmazni azt, hogy ő Isten gyermeke és Isten szereti őt. Ének 	

3. Tematikai egység		Őstörténetek	Órakeret: 4 +2 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás		<ul style="list-style-type: none"> Zivatarral, nagy esővel és a szivárvánnyal kapcsolatos élmények. Örömmel és bizalommal kapcsolatos tapasztalati élmények. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		<ul style="list-style-type: none"> Alapvető ismeretek Noé és az özönvíz történetével kapcsolatban. A természet jeleiben Isten munkájának a felismerése. 	
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Ószövetség	Noé és az özönvíz (1Móz 6,9-8,22)	<ul style="list-style-type: none"> Bibliaismereti fejlődés. A szivárványnak, mint Istentől adott jelnek a felismerése. 	<i>Környezetismeret:</i> Az időjárás <i>Életvitel:</i> Közlekedés esős időben.
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: öröm (Noé bárkája)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Vízözön, szivárvány, igaz ember, Isten megvéd	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén		<ul style="list-style-type: none"> Noé és a vízözön történetének korosztályi szintű ismerete 	

gén (min. követelmény)	Ének
------------------------	------

4. Tematikai egység	Történetek Jézus Krisztusról	Órakeret: 19 +4 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás	<ul style="list-style-type: none"> Korábbi ismeretek és élmények Jézus Krisztussal kapcsolatos történetekről (család, gyülekezet, egyházi köznevelési intézmény révén). Tapasztalati élmények a következőkről: esküvő, keresztlő, félelem, éhség és jóllakottság, beszélgetés, imádság, elveszettnek lenni. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		
<ul style="list-style-type: none"> Alapvető ismeretek adása a kapcsolódó bibliai történekről. Az Istennel való mindennapi kapcsolat lehetőségeinek felmutatása. Arra való rámutatás, hogy Isten minden nehéz élethelyzetben meglát, és a gyermekeivel van. Isten iránti bizalom megalapozása. Imádságra, nagylelkűsége és hálaadásra buzdítás. Kötött szövegű étkezés előtti és utáni imádság megismertetése. 		
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten közösséget formál	Énekeljünk az Úrnak!	<i>Gyülekezeti élet:</i> Keresztlő
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: a kánai menyegző (Jn 2,1-12)	<i>Vizuális kultúra:</i> Médiaélmények. Egy keresztlő közös elképzelése vagy egy keresztlés felvételének (fényképeinek) megtekintése
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megáldja a gyermekeket (Mk 10,13-16)	<i>Környezetismeret:</i> Időjárás, vihar a tengeren Mi kerül az asztalra? (étkezés, étkezés előtti és utáni imádság)
Református keresztyénnek lenni	Istennel közösségben: a keresztlő	<i>Életvitel:</i> Közösségi munka, segítségnyújtás másoknak
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít Isten gondviseléséről (Mt 6,25-34)	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: a tenger lecsendesítése (Mt 8,23-27)	
Isten utat mutat a mindennapokban	Isten segít legyőzni a félelmet	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: az 5000 megvendégelése (Jn 6,1-15)	
Isten szól hozzánk	Ismerkedés az imádsággal	
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: nagylelkűség	
Isten utat mutat a mindennapokban	Értékes vagyok (Bev. az elveszett bárány történetéhez)	
Bibliai történetek – Újszövetség	Az elveszett bárány (Lk 15,1-7)	
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: ragaszkodás	
Szabad órakeret	A református énekeskönyv hitvalló énekeinek gyakoroltatása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jézus Krisztus, Áldás, keresztlő, keresztlőkancsó, gondviselés, imádság, csoda, nagylelkűség, értékes	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<ul style="list-style-type: none"> Az elveszett bárány példázatának korosztályi szintű ismerete A keresztlés sákramentumának megismerése. Az iskolában használt kötött szövegű étkezés előtti és imádság ismerete. 	

<p>5. Tematikai egység</p>	<p>Ünnepeljünk együtt! (Mivel a tematika egység minden témája ehhez a koncentrikus körhöz tartozik, így nem kerül külön feltüntetésre)</p>	<p>Órakeret: 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az ünnepekkel, ünnepléssel kapcsolatos tapasztalati élmények. • Karácsonyi, húsvéti, pünkösd történetekkel kapcsolatos előzetes ismeretek. • Gyülekezeti élettel kapcsolatos korábbi ismeretek, tapasztalatok. 	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arra való rámutatás, hogy karácsonykor Isten közel jött az emberhez. • Az ünnepi hangulat megéreztetése és megalapozása. • Karácsonyhoz, húsvéhoz, pünkösdhöz kapcsolódó történetek megismertetése. 		
<p>Témák (Koncentrikus kör/ téma)</p> <p>Készülődés a karácsonyi műsorra Kreatív óra karácsonyhoz kapcsolódva Angyali üdvözlés (Lk 1,26-39) Készülődés a húsvéti műsorra Kreatív óra húsvéhoz kapcsolódva Angyalok hirdetik Jézus születését (Lk 2,8-20) Angyalok hirdetik Jézus feltámadását (Lk 24,1-12) Készülődés a pünkösd műsorra Kreatív óra pünkösdhöz kapcsolódva Az első gyülekezet (ApCsel 2,1-41) A helyi gyülekezet látogatása/ szolgálattevők hívása az iskolába, Adventre, Karácsonyra, Húsvétra, Pünkösdre hangolódás (szabad órakeretből 4 óra)</p> <p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p> <ul style="list-style-type: none"> • Részvétel az ünnepi műsorra való készülődésben (iskolai vagy gyülekezeti műsor). • Bibliaismereti fejlődés. • Részvétel az órai ünnepi készülődésekben és kreatív munkálatokban. <p>Karácsony, angyal, kis Jézus, szentesti istentisztelet, húsvét, pünkösd, gyülekezet.</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Életvitel:</i> Család, otthon, háztartás (ünnep a családban); Közösségi munka, közösségi szerepek (ajándékkészítés, ünneplés, teremdekoráció)</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Átélt élmények kifejezése (ünnepi tapasztalatok kreatív módon való kifejezése) Ünnepekhez kapcsolódó művészeti alkotások</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tudja azt, hogy mit ünneplünk karácsonykor. • „Az angyalok hirdetik Jézus születését” c. történet korosztályi szintű ismerete. • Tudjon példákat mondani arra, hogy mit jelent hívó emberként karácsonyt ünnepelni. • A gyermek Jézust ne „Jézuskának”, hanem kis Jézusnak, vagy gyermek Jézusnak nevezze. • Ismerje a húsvét és a pünkösd kifejezéseket. 	

2. évfolyam

Összefoglalások, ellenőrzések óraszám: 11

Kerettanterv által betervezett óraszám: 57

Helyi sajátosságok óraszám: 4 óra (2 betervezve)

A minimum követelményeknek minden témánál része az az elvárás, hogy a tanuló vegyen részt a közös játékokban, feladatokban, beszélgetésekben és alkalmazkodjon azok szabályaihoz. Így külön nem kerül az egyes tematikai egységeknél feltüntetésre.

„A tanév minimum követelménye az év során tanult énekek közül 5 ifjúsági és 5 református énekeskönyvi ének ismerete, melyet az iskola hitoktatói (vallástanári) munkaközössége határoz meg.”

1. Tematikai egység		Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Órakeret: 10 óra +2 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás		<ul style="list-style-type: none"> A református köszöntés ismerete. Külső jegyek alapján a református templom sajátosságainak felismerése. Korábbi élmények a református gyülekezetéről. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> A tanév fő hittan témájára való ráhangolás és a tanév összegző lezárása. Az osztályközösség testvéri közösségének megerősítése közösségépítő játékok segítségével. Alapvető ismeretek közvetítése a Szentírás világáról. Az „egyedül a Szentírás” reformátori alapelv értelmének megismertetése. A Szentíráshoz való pozitív érzelmi kötődés kialakítása. A református templom alapvető berendezési tárgyainak ismerete. Alapvető ismeretek a református énekeskönyvről a már tanult énekek segítségével. A keresztyén gyülekezeti szolgálat fogalmának és jelentőségének megismertetése egy közös gyülekezeti szolgálat révén. A közösséghez (református egyházközséghez) való tartozás pozitív élményének megerősítése. Alapismeretek adása az MRE szeretetszolgálatáról. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten utat mutat a mindennapokban	Testvéri közösségben vagyok (Közösségépítő játékok)	<ul style="list-style-type: none"> Pozitív érzelmi kötődés kialakulása a Szentíráshoz, mint a hívő ember életének vezérfonalához. A Szentírás világa iránti érdeklődés felébredése. A református egyházközséghez való tartozás iránti vágy ébredése. A tanuló ismeri a református templom legfontosabb berendezési tárgyait és tisztában van a következő fogalmakkal: istentisztelet, lelkipásztor. A református énekeskönyv megismerése és az éneklés révén pozitív érzelmi kötődés kialakulása. Példák keresése arra hogyan végezhet a tanuló korosztályához illő diakóniai tevékenységet. 	Életvitel: Közösségi szerepek (a lelkipásztor szerepe a közösségben) Gyülekezeti élet: Családi, egyéni gyülekezeti élmények A helyi gyülekezet szeretetszolgálat
Református keresztyénnek lenni	Úton a templomba (A templombelső)		
Szabad órakeret	Látogatás a helyi református templomban- 1 óra		
Isten szól hozzánk	Ismerjük meg a Biblia világát!		
Református keresztyénnek lenni	A Szentírást követve (Jósiás reformja)		
Isten közösséget formál	Énekeljünk az Úrnak!		
Református keresztyénnek lenni	A szeretet gyakorlása egymás között a MRE-ban		
Református keresztyénnek lenni	Szolgálunk a templomban		
Isten utat mutat a mindennapokban	Isten útján járok egész évben (évváró óra)		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szentírás, tekercs, a Biblia eredeti nyelvei, gyülekezeti szolgálat, diakónia, Magyarországi Református Egyház
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<ul style="list-style-type: none"> A református templomhoz kapcsolódó fogalmak közül ismerje a következők jelentését: harang, szószék, Úr asztala, persely, orgona, istentisztelet, gyermek-istentisztelet, lelkipásztor. Ének

2. Tematikai egység	Az ősatyák történetei	Órakeret: 27 óra +6 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás	<ul style="list-style-type: none"> Médiából, korábbi élményeiből ismeretek a témakörhöz kapcsolódó bibliai történetekről. Tapasztalati élmények a következőkről: veszekedés, testvérkapcsolat, bocsánatkérés, megbocsátás, harag, csalódás, irigység. 	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		
<ul style="list-style-type: none"> A témakörhöz kapcsolódó bibliai történetek megismertetése. A következő érzelmek tudatosítása: irigység, harag, csalódás. Ezekre pozitív megoldás keresése. Isten hívogató szavának közvetítése és annak a tudatosítás, hogy Isten útján minden korban és minden életkorban lehet járni. A gyermekek életében lévő tipikus konfliktushelyzetek felidézése és ezekre keresztyén megoldási, megküzdési stratégiák felmutatása. Arra való rámutatás, hogy a gyermek Isten ajándéka. 		

Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Ószövetség	Ábrahám elhívása (1Móz 12,1-9; 15,1-5)	<ul style="list-style-type: none"> A tematikai egység kapcsolódó bibliai történeteinek megismerése. Annak a felismerése, hogy a konfliktushelyzetek mögött érzelmek vannak, melyeket lehet és kell is kezelni. Keresztyén válaszok találása következő élethelyzetekben: testvérek közötti vita, irigység, harag, féltékenység. Ezekhez a korosztályi szintű példák keresése. A bocsánatkérés helyzeteinek felismerése és a bocsánatkérés gyakorlása szituációs játékok révén. A megbocsátás helyzeteinek felismerése és a megbocsátás gyakorlása szituációs játékok révén. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szóbeli és írásbeli szövegek értelmezése (szituációs játékok által).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Az iskolás gyerek (konfliktushelyzetek az iskolában)</p> <p>Tájékozódás az iskolában és a környékén (térképek alapjainhoz kapcsolódóan térképen megnézni az ősatyák vándorútját)</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képzőművészet, valós és képzelte látványok (rajzok, képek, elképzelések a történetek kapcsán)</p> <p><i>Életvitel, technika:</i> Család, otthon, háztartás (konfliktushelyzetek otthon) Tárgyi kultúra, technológiák (képlékeny anyagok alakítása, kreatív munkálkodás)</p>
Bibliai történetek – Ószövetség	Ábrahám és Lót elválnak egymástól (1Móz 13,1-18)		
Isten közösséget formál	Keressük a békés megoldást! (Ábrahám és Lót elválnak egymástól)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Ábrahám fiút kap Istentől (1Móz 18,1-15; 21,1-8)		
Bibliai történetek – Ószövetség	A szolga útja (Izsák feleséget kap 1Móz 24)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Ézsau és Jákób története (1Móz 25,19-34; 1Móz 27,1-33)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Jákób bujdosása (1Móz 28)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Ézsau és Jákób kibékülése (1Móz 32-33)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Bocsánatkérés (Ézsau és Jákób)		
Bibliai történetek – Ószövetség	József, az álomlátó (1Móz 37,1-11)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Úton Egyiptomba: József a fogságban (1Móz 37,12-36; 39-40)		
Isten utat mutat a	Érzéseink: irigység,		

mindennapokban	harag, csalódás (Ézsau és Jákób, József és testvérei)		
Bibliai történetek – Ószövetség	A börtönből a fáraó trónjáig: Isten megszabadítja Józsefet (1Móz 41- 45)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Hogyan bocsáthatok meg másoknak? (József és testvérei)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Ósatya, Ábrahám, Jákób, Izsák, József, álom, testvérvizsoly, harag, csalódás, irigység, fáraó, bocsánatkérés, megbocsátás	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> • A következő történetek korosztályi szintű ismerete: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ábrahám elhívása ○ Isten megszabadítja Józsefet. • Korosztálynak megfelelő módon mutassa be a következő személyeket: Ézsau, Jákób • Tudjon példát mondani az Isten szerinti megbocsátásra, kibékülésre, Isten útján való járásra. • Ének 	

3. Tematikai egység		Történetek Jézus Krisztusról	Órakeret: 13 óra + 3 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás		<ul style="list-style-type: none"> • Az 1. évfolyamon tanult bibliai történetek Jézus Krisztusról. • Imádság fogalmának ismerete, étkezés előtti és utáni kötött szövegű imádság. • Saját élmények és tapasztalatok a betegségről, gyógyulásról, segítségkérésről, segítségadásról és a halálról. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> • A tematikai egységhez tartozó bibliai történetek megismertetése. • Az Úri imádság memoriter szintű és tartalmi megismertetése, az imádság egyes részeinek jelentésével együtt. • Az imádsághoz kapcsolódó pozitív attitűd kialakítása/megerősítése. • A kérő imádság fogalmának megismerése, saját szavakkal való megfogalmazáshoz való hozzásegítés. • Arra való rámutatás, hogy Istentől jön a gyógyulás az életünkben. • Arra való rámutatás, hogy Jézus Krisztus a halál felett is Úr. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanítványa hív (Péter elhívása, Lk 5,1-11; 6,12-16)	<ul style="list-style-type: none"> • Az Úri imádság memoriter szintű ismerete. • Az Úri imádság elmondása legalább minden, a témakörhöz kapcsolódó hit-tanórán. 	Vizuális kultúra: Médiaélmények (imádság, betegség, stb.) Életvitel: Tárgyi kultúra, kreatív kife- jezőmód
Isten szól hozzánk	Jézus imádkozni tanít: az Úri imádság	<ul style="list-style-type: none"> • A kapcsolódó bibliai történetek megis- merése. 	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: Bartimeus meggyógyítása (Mk 10,46-52)	<ul style="list-style-type: none"> • Jézus Krisztus hatalmának felismerése a betegség és a halál fölött. 	
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A kérő imádság	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló tudja a saját szavaival megfo- galmazni azt, hogy mi mindent kér imádságban Jézustól. A konkrét, tárgyi kéreken túli kérések is jelenjenek meg az imádságban. 	
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: a naini ifjú feltámasztása (Lk	<ul style="list-style-type: none"> • Keressen életszerű példákat a cselekvő szeretetre, ill. ennek vigye be ezeket a 	

	7,11-17)	mindennapi gyakorlatába.
Bibliai történetek – Újszövetség	Az irgalmas samaritánus (Lk 10,25-37)	
Isten utat mutat a mindennapokban	Cselekvő szeretet (Irgalmas samaritánus)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tanítvány, Úri imádság, kérő imádság, gyógyítás, Bartimeus, naini ifjú, csoda, feltámadás, irgalom, példázat, samaritánus	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<ul style="list-style-type: none"> • A következő történetek korosztályi szintű ismerete: <ul style="list-style-type: none"> ○ Péter elhívása ○ Az irgalmas samaritánus példázata • Az Úri imádság és a Lk 10,27 memoriter szintű ismerete • Tudjon példákat mondani a cselekvő szeretetre és az Isten útján való járásra • Ének 	

4. Tematikai egység	Ünnepeljünk együtt! (Mivel a tematika egység minden témája ehhez a koncentrikus körhöz tartozik, így nem kerül külön feltüntetésre)	Órakeret: 7 óra + 1 szabad órakeret
Előzetes tudás	<ul style="list-style-type: none"> • Ünnepekkel kapcsolatos élmények, tapasztalatok. 1. évfolyamon tanult bibliai történetek az ünnepekhez. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		
<ul style="list-style-type: none"> • Az ünnepi hangulat megéreztetése és megalapozása. • Arra való rámutatás, hogyan lehet Istennel ünnepelni. • Karácsonyhoz, húsvéthoz, pünkösdhöz kapcsolódó történetek megismertetése. 		
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Készülődés a karácsonyra	<ul style="list-style-type: none"> • Részvétel az ünnepi műsorra való készülődésben (iskolai vagy gyülekezeti műsor). • Bibliaismereti fejlődés. • Részvétel az órai ünnepi készülődésekben és kreatív munkálataikban. 	<p><i>Környezetismeret:</i> A hétköznapok, hétvégék és az ünnepnapok. Egyházi ünnepeink és az évszakok. (Ünnepes és ünneptelen félév.); A fő világtájak megnevezése, elhelyezése. (pl. Napkeleti bölcsék hazája); Táplálkozás (Ünnepi ételek.)</p> <p><i>Ének-zene:</i> A hangszínhallás és a többszólamú hallás fejlesztése. (Gyermekkórus)</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Médiaélmények felidézése, megjelenítése vizuálisan (bábkészítés, szerepjáték), megfelelő hanghatásokkal. Pl. Karácsonyi betlehemes, Passiótörténet.</p> <p><i>Életvitel:</i> Élet a családban hétköznapok és ünnepnapokon.</p>
Mária és József útja Betlehembe (Lk 2,1-7)		
A napkeleti bölcsék útja (Mt 2,1-12)		
Készülődés a húsvétra		
Jézus útja a kereszttel (Lk 23,26-49)		
Az emmausi tanítványok útja (Lk 24,13-35)		
Szabad órakeret: készülődés advent, karácsony, húsvét, pünkösd (5 óra)		
Az etióp főember útja (ApCsel 8,26-40)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	advent, karácsony, napkeleti bölcsék, kereszt, emmausi tanítványok, pünkösd, etióp főember	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<ul style="list-style-type: none"> • Tudja mit ünneplünk húsvétkor és ismerje a húsvéti történetet. • Ének 	

3. évfolyam

Összefoglalások, ellenőrzések óraszám: 9

Kerettanterv által betervezett óraszám: 54

Helyi sajátosságok óraszám: 9 óra (3 betervezve)

A minimum követelményeknek minden témánál része az az elvárás, hogy a tanuló vegyen részt a közös játékokban, feladatokban, beszélgetésekben és alkalmazkodjon azok szabályaihoz. Így külön nem kerül az egyes tematikai egységeknél feltüntetésre.

„A tanév minimum követelménye az év során tanult énekek közül 5 ifjúsági és 5 református énekeskönyvi ének ismerete, melyet az iskola hitoktatói (vallásstanári) munkaközössége határoz meg.”

1. Tematikai egység		Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Órakeret: 6 óra
Előzetes tudás		<ul style="list-style-type: none"> A 2. évfolyamon tanultak. Korábbi élmények a református gyülekezetéről. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai <ul style="list-style-type: none"> A tanév fő hittan témájára való ráhangolás és a tanév összegző lezárása. A református egyházhoz és a református gyülekezetekhez való pozitív érzelmi kötődés kialakítása. A gyülekezeti szolgálat fogalmának tisztázása és gyülekezetekben való feladatvállalásra nevelés. Arra való rámutatás, hogy a Biblia Isten Igéje, ami az ember számára üzenetet hordoz. Az „egyedül Krisztus” reformátori alapelv lényegének megismertetése, arra való rámutatás, hogy Krisztus az egyetlen út Istenhez. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Református keresztyénnek lenni	Gyökereink: családi példák, példaképek (bevezető óra)	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló tudja saját szavaival megfogalmazni a gyülekezet fogalmának jelentését. Keresse meg a családjában a református egyházközösségbe tartozó családtagokat. Tudjon a saját szavaival példákat mondani arra, hogy mit jelent feladatot vállalni a gyülekezetben. Lehetőség szerint egy projekt keretén belül vállaljon saját anyaggyülekezetében egy szolgálatot a gyermekistentiszteleten, ennek hiányában az egyházközösség más területén vagy a hittanórán (legalább néhány hét – 1 hónap időtartamra.) Tudja azt, hogy a Biblia több mint egy könyv: Isten Igéje az ember számára. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szaknyelv használata, kommunikáció.</p> <p><i>Életvitel:</i> Önismeret (Magyar Református vagyok) A világban elfoglalt helyem . Az ember feladata a világban – “örizd és műveld” – hogyan élünk a természet adta nyersanyagokkal.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Emberi létezés szakaszok, azok jellemzői és feladatai az iskolában, a gyülekezetben és otthonainkban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes emlékből (régii családi fotók), azok vizuális megjelenítése különböző technikákkal (pl. kollázs, vegyes technika, makett, stb.)</p>
Isten szól hozzánk	A Bibliából Isten szól hozzánk		
Szabad órakeret	Mi a gyülekezeti szolgálat?		
Református keresztyénnek lenni	Szolgálunk a gyülekezetben		
Református keresztyénnek lenni	Egy másik gyülekezetben szolgálunk		
Isten utat mutat a mindennapokban	Élet a szabadító Istennel (évváró óra)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		egyházközösség, szolgálat, egyházmegye, egyedül Krisztus	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> Egy szabadon választott (korábban tanult) bibliai történet vagy aranymondás üzenetét tudja a saját szavaival megfogalmazni. Ének 	

2. Tematikai egység	Isten Egyiptomból új hazafelé vezető a népét	Órakeret: 24 óra + 6 óra összefoglalás
---------------------	--	--

Előzetes tudás	<ul style="list-style-type: none"> • Korábbi ismeretek élmények, tapasztalatok a kapcsolódó történetekről. • Tapasztalati élmények a következőkről: szabadítás, véték, büntetés, büntetés elkerülése, bátorság, hálaadás, bizalom, biztonság. 	és ellenőrzés	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai <ul style="list-style-type: none"> • A témakörhöz kapcsolódó bibliai történetek megismertetése. • A következő érzelmek tudatosítása és megerősítése: bátorság, bizalom. • A gyermekek életében lévő tipikus konfliktushelyzetek felidézése és ezekre keresztyén megoldási, megküzdési stratégiák felmutatása. • Arra való rámutatás, hogy Istennel a rossz cselekvése után is van megoldás. • Annak a tudatosítása, hogy a tetteinknek következménye van, amiért a felelősséget vállalnunk kell. • Arra való rámutatás, hogy mit jelent Isten szabadítása egy-egy konkrét élethelyzetben. • A Tízparancsolatnak, mint Isten életünkre szóló útmutatásának a bemutatása és a Tízparancsolat iránti pozitív érzelmek ébresztése. • A hálaadó imádság fogalmának tisztázása. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)			
Isten utat mutat a mindennapokban	Mít jelent a szabadítás? (játékos, beszélgetős óra arról, hogy mit jelent a korosztály számára a szabadítás)	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló alapvonalaiban ismerje a témakörhöz tartozó bibliai történeteket. 	<i>Környezetismeret:</i> Rész-egész viszony, távolságbecslés (akár a pusztai vándorlás kapcsán.) Térkép a lakóhelyről (a templom elhelyezkedése).
Bibliai történetek – Ószövetség	Mózes születése (1Móz 47,1-12; 2Móz 1,1-2,10)	<ul style="list-style-type: none"> • Legyen egyértelmű a számára az, hogy minden tettnek van következménye. 	
Bibliai történetek – Ószövetség	Mózes vétke és menekülése (2Móz 2,11-25)	<ul style="list-style-type: none"> • Saját szavaival tudjon példákat mondani arra, hogy mit jelenthet Isten szabadítása. 	
Isten utat mutat a mindennapokban	Tettek és következmények	<ul style="list-style-type: none"> • Saját szavaival fogalmazza meg, hogy miért adta Isten a Tízparancsolatot. 	
Bibliai történetek – Ószövetség	Mózes találkozása Istennel (2Móz 3,1-15)	<ul style="list-style-type: none"> • Tudjon saját szavaival egy hálaadó imádságot megfogalmazni. 	<i>Vizuális kultúra:</i> Valós és/vagy képzeletbeli utazás folyamatának, útvonalának és történéseinek képes, szöveges rögzítése (pl. útinapló, térkép, képregény, forgatókönyv, útifilm) érdekében.
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten megszabadítja népét (2Móz 4-5; 7,1-12,33)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: Bátorság (Isten megszabadítja népét)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Kivonulás Egyiptomból (2Móz 13,34-42; 13,17-14,29)		
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A hálaadó imádság		
Bibliai történetek – Ószövetség	Úton az ígélet földje felé: a pusztai vándorlás (2Móz 15,22-27; 16,1-17,7)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: bizalom (úton az ígélet földje felé)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Szabályok (Bevezető a Tízparancsolathoz)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten szövetséget köt népével: a Tízparancsolat (2Móz 19,1-20,17)		
Bibliai történetek – Ószövetség	A rézkígyó (4Móz 21,1-9)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten hazát készít népének: a kémek Kánaánban (5Móz 31,1-8; Józ 1,1-2,22)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		bűn, szabadítás, szabály, Tízparancsolat, szövetség, haza, Mózes, Kánaán, hálaadó imádság, következmény	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> • A következő történetek korosztályi szintű ismerete: <ul style="list-style-type: none"> ○ Izrael szabadulása Egyiptomból • Egy kötött szövegű reggeli és esti imádság ismerete 	

	<ul style="list-style-type: none"> • A Tízparancsolat rövidített változatának memoriter szintű ismerete • A 2Móz 15,2 memoriter szintű ismerete • Mózes személyének korosztályi szintű ismerete • Ének
--	--

3. Tematikai egység	Történetek Jézus Krisztusról	Órakeret: 14 óra +3 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás	<ul style="list-style-type: none"> • A 2. évfolyamon tanult bibliai történetek Jézus Krisztusról. • A témakörhöz tartozó történetekkel kapcsolatos megelőző ismeretek, élmények. • Tapasztalati élmények a következőkről: veszteség, halál, együttműködés, mozgássérült, érték, büntudat, kisebbségi érzés, közösség, szégyen, nagyképeség. 	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		
<ul style="list-style-type: none"> • A témakörhöz tartozó bibliai történetek és azok alapvető kortörténeti háttérének megismertetése. • Pozitív és segítő attitűd kialakulásának segítése a sérült, beteg emberek iránt. • Empátiára nevelés. • Annak a tudatosítása és megerősítése, hogy Isten számára értékesek vagyunk és Ő tanítványául hív. • Arra való rámutatás, hogy Jézus Krisztusnak hatalma van és Ő Úr a halálon és a betegségen is. • Alázat fogalmának tisztázása és az alázatos attitűd kialakulásának segítése. 		

Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megment: a kapernaumi béna meggyógyítása (Mk 2,1-12)	<ul style="list-style-type: none"> • Alapvető ismeretek a témakörhöz kapcsolódó bibliai történetekről és kortörténeti háttérükről. • Tudja a saját szavaival megfogalmazni a következőket (tudjon példát is mondani rájuk): <ul style="list-style-type: none"> ○ Mit jelent empatikusnak és segítőkésznek lenni egy sérült, beteg emberrel? ○ Mit jelent értékesnek lenni Isten szemében ○ Jézus Krisztusnak hatalma van. ○ Jézus minden embert meglát és tanítványául hív. ○ Mit jelent Jézus Krisztus tanítványának lenni? ○ Milyen magatartást vár el Isten a tanítványaitól? ○ Alázat. • Az adott bibliai történetekhez tartozó érzelmek tudatosulása és azokra életszerű példák találása. 	<p><i>Környezetismeret:</i> Egészség-betegség. Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek elfogadása, segítése (felebarát szerepe).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A környezetünkben észlelhető változások, folyamatok, csodák, gyógyulások azonosítása, vizuális megfigyelése, értelmezése, információk rögzítése szöveg és kép segítségével. (fotó, film, egyszerű animáció, rajz, stb.)</p>
Isten közösséget formál	Együttműködöm másokkal (A kapernaumi béna meggyógyítása)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megment: Jairus lányának feltámasztása (Lk 8,40-56)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: veszteség (Jairus lányának feltámasztása)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megment: Zákeus története (Lk 19,1-10)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Ami miatt értékes vagyok (Zákeus története)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Változni Istennel (Zákeus)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít, arról hogyan viselkedjünk másokkal (Mt 7,12; 25,31-46)		
Isten közösséget formál	Viselkedés a közösségben (Az aranyszabály, Mt 7,12)		
Bibliai történetek – Újszövetség	A farizeus és vámszedő (Lk 18,9-14)		

Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: szégyen (A farizeus és a vámszedő)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	béna, halál, feltámasztás, értékes, aranszabály, tanítvány, farizeus, vámszedő, fügefa, alázat		
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<ul style="list-style-type: none"> • A következő történetek korosztályi szintű ismerete: <ul style="list-style-type: none"> ○ A kapernaumi béna meggyógyítása ○ Péter megtagadja Jézust • A Mt 7,12 memoriter szintű ismerete • A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Péter, Zákeus • Ének 		

4. Tematikai egység	Élet az apostoli korban (Apostolok cselekedetei, levelek)		Órakeret: 2 óra
Előzetes tudás	<ul style="list-style-type: none"> • Előzetes ismeretek a témakörhöz tartozó történetekről. 		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> • A témakör bibliai történeteinek ismertetése. • Bevezetés az első gyülekezetek korába. • Megtérés fogalmának tisztázása, Isten megtérésre hívogatásának pozitív hangvételi közvetítése. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szabad órakeret	Bevezetés az első gyülekezetek korába (korábbi ismeretek felidézése, bevezetés)	<ul style="list-style-type: none"> • A témakörhöz tartozó bibliai történetek alapvető ismerete. • Saját szavaival tudjon beszélni a következőkről: <ul style="list-style-type: none"> ○ Megtérés ○ Első gyülekezetek kora 	<i>Vizuális kultúra:</i> Egy valós, vagy képzeletbeli jelenség számára plakát, szórólap tervezése, figyelemfelkeltése céljából.
Bibliai történetek – Újszövetség	A filippi börtönőr megtérése (ApCsel 16,11-40)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Megtérés, apostoli kor, Pál apostol, Filippi, missziói út		
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<ul style="list-style-type: none"> • Saját szavaival tudja elmondani a filippi börtönőr megtérése történetét. • Ének 		

5. Tematikai egység	Ünnepeljünk együtt! (Mivel a tematika egység minden témája ehhez a koncentrikus körhöz tartozik, így nem kerül külön feltüntetésre)		Órakeret: 8 óra
Előzetes tudás	<ul style="list-style-type: none"> • Ünnepekkel kapcsolatos élmények, tapasztalatok. • korábbi évfolyamon tanult bibliai ünnepi történetek. 		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> • Karácsonyhoz, húsvéhoz, pünkösdhöz kapcsolódó történetek megismertetése. • Az ünnepi hangulat megéreztetése és megalapozása, az Istennel való ünneplés lehetőségeire való rámutatás. • Arra való rámutatás, hogy Jézus Krisztus megbocsát nekünk, ha megbánjuk a vétkeinket. • Annak a tudatosítása, hogy Jézus Krisztus az Isten által megígért Szabadító. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Ünnepi készülődés a karácsonyra	<ul style="list-style-type: none"> • A témakörhöz tartozó bibliai történetek ismerete. • Részvétel az órai ünnepi készülődésekben és kreatív munkálatokban. • Tudja saját szavaival megfogalmazni a következőket: <ul style="list-style-type: none"> ○ Jézus Krisztus a szabadító ○ Jézus Krisztus feltámadt ○ Pünkösd 		<i>Ének-zene:</i> Ünnepi énekek. <i>Környezetismeret:</i> Az ünnepek jelentősége – mire emlékezünk keresztyén ünnepeinken? Milyen helyi gyülekezeti hagyomá-
Jézus útkészítője: Keresztelő János (Lk 1,5-25. 57-66)			
Isten megígéri a Szabadítót (1Móz 3,15)			
A beteljesedett ígért: Simeon és Anna találkozása Jézussal (Lk 2,21-40)			
Ünnepi készülődés a húsvétra			
Péter megtagadja Jézust (Mk 14,26-31; 14,66-72)			

Péter találkozása a feltámadt Jézussal (Jn 21,15-19)		nyokról tudunk?
Ünnepi készülődés a pünkösdre (szabad órakeret 1 óra)		
Péter és János az Ékes kapuban gyógyít (ApCsel 3,1-10)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	advent, útkészítő, Keresztelő János, Szabadító, Simeon és Anna, tagadás, Pünkösöd, Péter és János	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<ul style="list-style-type: none"> • Keresztelő János személyének korosztályi szintű ismerete. • Tudja azt, hogy mit ünneplünk pünkösdkor. • Ének 	

4. évfolyam

Összefoglalások, ellenőrzések óraszám: 8

Kerettanterv által betervezett óraszám: 55

Helyi sajátosságok óraszám: 9 óra (3 betervezve)

A minimum követelményeknek minden témánál része az az elvárás, hogy a tanuló vegyen részt a közös játékokban, feladatokban, beszélgetésekben és alkalmazkodjon azok szabályaihoz. Így külön nem kerül az egyes tematikai egységeknél feltüntetésre.

„A tanév minimum követelménye az év során tanult énekek közül 5 ifjúsági és 5 református énekeskönyvi ének ismerete, melyet az iskola hitoktatói (vallásstanári) munkaközössége határoz meg.”

1. Tematikai egység		Ismerkedés a Bibliával és a reformátussággal	Órakeret: 11 óra
Előzetes tudás		<ul style="list-style-type: none"> • Korábbi évfolyamon tanultak a témáról. • Élmények a református gyülekezetről. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> • A tanév fő hittan témájára való ráhangolás és a tanév összegző lezárása. • A református egyházhoz és a református gyülekezetekhez való pozitív érzelmi kötődés kialakítása. • Az adott település/megye (egyházmegye) református gyökereinek feltérképezése, honismereti, helytörténeti példák megismerése. • Gyülekezeti szolgálattelvők megismerése és szolgálati lehetőségek iránti érdeklődés felkeltése. • A református ének-zenei ismeret gyarapítása. • Tájékozódás és etikus viselkedés segítése a világhálón. • A Biblia eredeti nyelveinek érdekes bemutatása, arra való rámutatás, hogy Isten minden népet a saját nyelvén is meg akar szólítani. (Bibliafordítások) • Az Isten dicsőségére való élés fogalmának és lehetőségeinek megismertetése, bátorítás a tanulók által megélhető formák keresésére. • Az „Egyedül Istené a dicsőség” reformátori alapelv és tartalmának megismertetése. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Isten utat mutat a mindennapokban	Kit és mit követek? Ideálok és példaképek	<ul style="list-style-type: none"> • Tudjon példát mondani a településen, megyében (egyházmegyében) található református történeti emlékre vagy református ösre. • A következő fogalmakat képes a saját szavaival értelmezni és példákat tud rá mondani: <ul style="list-style-type: none"> ○ szolgálattelvő, ○ példakép, ○ mit jelent Isten dicsőségére élni, ○ etikus viselkedésmód az Interneten. • Tudja azt, hogy a Biblia eredeti nyelvei a hé- 	<i>Környezetismeret:</i> Kommunikáció, meta-kommunikáció, együttélés. (Magatartásformák, példák a helytelen és helyes viselkedésre. Együttélés a családban. Baráti kapcsolatok,
Református keresztyénnek lenni	Szolgálattelvők Isten uralma alatt		
Református keresztyénnek lenni I	Gyökereink: Honismereti, helytörténeti példák		
Református keresztyénnek lenni	Egyedül Istené a dicsőség! (István		

	intelmei, Szenczi Molnár Albert, Károli Gáspár)	ber és a görög. • Tudja, hogy ki fordította le először magyarra az egész Szentírást eredeti nyelvből.	iskolai közösségek.) <i>Vizuális kultúra:</i> Médiahasználat és érzelmi hatásai
Isten közösséget formál	Énekeljünk az Úrnak! (s		
Isten utat mutat a mindennapokban	Nézelődöm a világhálón (szabad órakeret +1 óra)		
Isten szól hozzánk	Isten Igéje minden népet megszólít. Bibliafordítások		
Isten szól hozzánk	Isten uralma alatt élek (évező óra)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		példakép, szolgálattelvő, egyházköztség, szolgálat, egyházmegye, bibliafordítások, Szenczi Molnár Albert, Károli Gáspár, Soli Deo Gloria (Egyedül Istené a dicsőség)	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> • Károli Gáspár személyének és munkásságának korosztályszintű ismerete. • Ének 	

2. Tematikai egység		Bírák kora	Órakeret: 7 óra
Előzetes tudás		<ul style="list-style-type: none"> • Korábbi ismeretek élmények, tapasztalatok a kapcsolódó történetekről. • Tapasztalati élmények 	+ 2 óra összefoglalás és ellenőrzés
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> • A témakörhöz kapcsolódó bibliai történetek és azok alapszintű kortörténeti háttérének megismertetése. • Arra való rámutatás, hogy Isten betartja ígéreteit. Az ígéret beteljesítése, hogy hazát adott népének. • A témakörhöz tartozó bírák történeteinek keresztül bemutatni Isten emberek cselekedetein át megnyilvánuló szabadítását. • Bibliai személyek életpéldáján át rámutatni Isten egyéni életükben megnyilvánuló szabadítására. Ezeken keresztül erősíteni a nehéz élethelyzetekben megnyilvánuló Istenbe vetett bizalmat. • Isten uralma alatt való élés lehetőségeinek a bemutatása és ennek vonzó életpéldává tétele. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten népe hazát kap: a honfoglalás (Józs 3; 6)	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló ismeri és a saját szavaival meg tudja fogalmazni a következőket: <ul style="list-style-type: none"> ○ honfoglalás, ○ bíra. • A tanultak alapján tudjon példákat mondani arra, hogy mit jelent Isten uralma alatt élni. • Annak a felismerése, hogy Isten jelen van az ember életében. 	<i>Környezetismeret:</i> Kommunikáció, meta-kommunikáció. <i>Vizuális kultúra:</i> A karakterábrázolás filmes eszközeinek megismerése: a pozitív (Gedeon) és negatív hősök megjelenítésének technikái, az életkornak megfelelő médiaszövegeken keresztül.
Bibliai történetek – Ószövetség	Gedeon története (Bír 6-7)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Ruth története (Ruth 1-4)		
Szabad órakeret	Hogyan szólít meg Isten? (elhívás) 1 óra		
Bibliai történetek – Ószövetség	Sámuel elhívása (1Sám 3,1-21)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		honfoglalás, haza, bíra, Gedeon, Ruth, Sámuel, próféta, elhívás	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> • A Bír 8,23 és 1Sám 16,7b memoriter szintű ismerete. • Ének 	

3. Tematikai egység		Egységes királyság kora	Órakeret: 14 óra + 3 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás		<ul style="list-style-type: none"> Korábbi ismeretek élmények, tapasztalatok a kapcsolódó történetekről. Tapasztalati élmények 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> A témakörhöz kapcsolódó bibliai történetek és alapvető kortörténeti háttér megismertetése. Tapasztalati élmények tudatosítása a következő területeken: barátság, hatalom és hatalmaskodás, irgalmasság, felelősségvállalás, igazságosság, bölcsesség. A barátság érzelmi világának feltérképezése és a társas kapcsolatok helyes kezelésére, a társas kapcsolatokban való konfliktusok megoldására való nevelés. Kritikai érzék fejlesztése és erkölcsi ítézőképesség fejlesztése. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Ószövetség	Saul királysága (1Sám 8,1-10,8)	<p>A tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> megismeri a témakörhöz kapcsolódó bibliai történeteket és alapvető kortörténeti háttérüket. Képes a saját szavaival megfogalmazni és példákat mondani a következőkre: <ul style="list-style-type: none"> a király feladata, barátság, igazságosság, felelősség, bölcsesség, hatalmaskodás. Felelősséget vállal a rá bízott feladat elvégzéséért. 	<p><i>Életvitel:</i> A közösségért végzett munka a királyok korában és a mi korunkban (család, gyülekezet, iskola).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Életközösség (Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben.)</p>
Bibliai történetek – Ószövetség	Dávid királlyá választása (1Sám 16)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Dávid és Góliát (1Sám 17,26-58)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Saul és Dávid (1Sám 18,6-14; 19,1-10)		
Isten közösséget formál	Barátom van (Dávid és Jonatán, 1Sám 20)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Hogyan élek a hatalmammal? (Dávid megkíméli Saul életét, 1Sám 26)		
Bibliai történetek – Ószövetség	Salamon bölcsessége (1Kir 3, 5-15)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Kiért, miért vagyok felelős? (Salamon bölcsességet kér Istentől, 1Kir 3,5-15)		
Isten utat mutat a mindennapokban	Mi az igazságos? (Salamon bölcs ítélete, 1Kir 3,16-28)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Király, barátság, királyság kora, hatalom, Dávid menekülése, bölcsesség, igazságosság, ítélet	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> A következő bibliai történetek korosztályi szintű ismerete: <ul style="list-style-type: none"> Dávid és Góliát, Salamon bölcsességet kér. A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Saul, Dávid, Salamon Ének 	

4. Tematikai egység		Történetek Jézus Krisztusról	Órakeret: 13 óra +3 óra összefoglalás és ellenőrzés
Előzetes tudás		<ul style="list-style-type: none"> A témakörhöz tartozó történetekkel kapcsolatos megelőző ismeretek, élmények. Tapasztalati élmények a következőkről: halál, gyülekezeti szokások, közösség, személyválogatás, másokért való imádság. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai			
<ul style="list-style-type: none"> A témakörhöz tartozó bibliai történetek és azok alapvető kortörténeti háttérének megismertetése. Az adakozás, közösség, alázat tapasztalati háttérének tudatosítása. A példázatok fogalmának tisztázása, a témakörhöz tartozó példázatok jelentésének közvetítése a tanulók számára érthető módon. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Adakozásra, hálaáldozatra nevelés. • Alázatosságra nevelés. • Közbenjáró imádság fogalmának tisztázása és a közbenjáró imádság gyakorlatának megismertetése. • Isten hívogató szavának közvetítése a tanuló számára. 			
Témák (Koncentrikus kör/ téma)		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: Lázár feltámasztása (Jn 11,1-44)	<p>A tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> • megismeri a témakörhöz tartozó bibliai történeteket és azok alapvető kortörténeti háttérét. • felismeri és tiszteltetben tartja a közösségekben élési szabályait. • példát tud mondani és meg tudja fogalmazni saját szavaival a következőket: <ul style="list-style-type: none"> ◦ példázat, adakozás, csoda, közbenjáró ima, alázat. 	<p><i>Környezetismeret:</i> Az emberi kommunikáció: beszéd, testbeszéd. Magatartásformák, szabályok, viselkedési normák különböző élethelyzetekben a Jézusi mérce szerint.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az online közösségekben való viselkedési szabályok, kommunikációs szokások, és ezek szerepének megismerésére.</p>
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: Az özvegyasszony két fillére (Mk 12,41-44; Mt 6,1-4)		
Szabad órakeret	Adakozás (1 óra)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A mustármag példázata (Mt 13,31-32)		
Isten közösséget formál	Közösségekben élek (Bevezető óra a következő két témához)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Elsőnek vagy utolsónak lenni: Példázat a főhelyekről (Lk 14,7-14)		
Isten közösséget formál	Elsőnek vagy utolsó lenni: A Zebedeus fiak kérése (Mk 10,35-45)		
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A nagy vacsora példázata (Lk 14,15-24)		
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A közbenjáró ima (A kapernaumi százados szolgájának meggyógyítása, Lk 7,1-10)		
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A közbenjáró ima (Péter szabadulása a börtönből, ApCsel 12,6-19)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		Adakozás, alázat, példázat, hálaadás, közbenjárás, Isten hívogatása, gyógyítás.	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)		<ul style="list-style-type: none"> • A mustármag példázatának korosztályi szintű ismerete. • Mt 11,28 memoriter szintű ismerte. • Kötött szövegű temploma bemenetelkor és kijövetelkor mondott imádság memoriter szintű ismerte. • Ének 	

5. Tematikai egység	Ünnepeljünk együtt! (Mivel a tematika egység minden témája ehhez a koncentrikus körhöz tartozik, így nem kerül külön feltüntetésre)	Órakeret: 10 óra
Előzetes tudás	<ul style="list-style-type: none"> • Ünnepekkel kapcsolatos korábbi élmények, tapasztalatok. 	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		
<ul style="list-style-type: none"> • Karácsonyhoz, húsvéthoz, pünkösdhöz kapcsolódó történetek megismertetése. 		

<ul style="list-style-type: none"> • Virágvasárnap és áldozócsütörtök fogalmának, és az ünnephez kapcsolódó történetek megismertetése. • Az ünnepi hangulat megéreztetése és megalapozása, az Istennel való ünneplés lehetőségeire való rámutatás. • Arra való rámutatás, hogy a szavaink az indulatainkból fakadnak. • Önismeretre, önfegyelemre való nevelés az indulatokban és a szavak terén. 		
Témák (Koncentrikus kör/ téma)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Készülődés a karácsonyra	<ul style="list-style-type: none"> • A témakörhöz tartozó bibliai történetek ismerete. • Részvétel az órai ünnepi készülődésekben és kreatív munkálatokban. • A tanuló példákat tud mondani és meg tudja fogalmazni a következőket: <ul style="list-style-type: none"> ○ indulat, hamis tanúság, mennybemenetel, önfegyelem a szavak terén. 	<p><i>Életvitel:</i> A közösségi tér együttes kialakítása (iskolai- és gyülekezeti terem dekorációja), a közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Tárgyalkotás, tárgytervezés, díszítés, csomagolás – készülődés az ünnepre.</p>
József adventje (Mt 1,18-25)		
Menekülés Egyiptomba (Mt 2,13-15)		
Jézus bevonul Jeruzsálembe (Mt 21,1-11)		
Készülődés a húsvétra		
Jézus pere (Mt 26,57-68; 27,1-2. 11-14)		
Indulataink és szavaink (Jézus pere)		
Jézus a zsidók királya. Jézus vagy Barabás? (Mt 27,15-26)		
Készülődés a pünkösdre		
Jézus mennybemenetele és eljövendő királysága (ApCsel 1,4-14)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Advent, karácsony, virágvasárnap, húsvét, mennybemenetel ünnepe, pünkösd, Jézus pere, Jeruzsálem, Pilátus.	
A fejlesztés várt eredményei a tanév végén (min. követelmény)	<ul style="list-style-type: none"> • Tudja azt, hogy mit ünneplünk virágvasárnapon és áldozócsütörtökön, ismerje az ide tartozó történeteket. • Ének 	

5. A tantárgyi értékelés formái, szempontjai

Az értékelés, minősítés a hatályos köznevelési törvénynek megfelelően első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szövegesen történik. A szöveges értékelés arra vonatkozik, hogy az adott időszak során a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul. A második évfolyam második félévében és minden további évfolyamon a hitoktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az érdemjegyekről az iskola a tanulót, és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíti.

A tanultak ellenőrzése és értékelése sokrétű módszertani skála alkalmazása révén történik. A számonkérés alapja a kerettantervben rögzített, és a tematikai egységeknél is szereplő, az adott év tananyagához tartozó minimális követelmények rendszere. Formáit tekintve az értékelésnek része:

- Minden új témához kapcsolódóan egy megelőző felmérés a tanuló előzetes tudásáról. Mivel az [iskolánk tanulócsoportjainak összetétele vegyes](#), ezért a hitoktátónak tekintettel kell lennie arra, hogy az osztály egy része egyházi óvodából érkezik, mások egyéb köznevelési intézményekben vagy az egyházközség területén részesültek hit- és erkölcsstan oktatásban és ezeknek megfelelő előképzettséggel rendelkeznek. Az osztályokban vannak olyan tanulók is, akik sem hit- és erkölcsstan oktatásban nem vettek részt, sem pedig gyülekezeti kötődésük nincs. Az [aktuális témával való ismeretek előzetes felmérése során a hitoktátónak szem előtt kell ezt tartania](#).
- A tanulói tevékenység megfigyelése az órán kifejtett, illetve a tanítási órán kívüli projektek elvégzése során.
- Szóbeli értékelés a kérdésekre adott válaszok, összefüggő feleletek, referátumok, szóbeli beszámolók alapján.
- Írásbeli munka értékelése írásbeli beszámolók, feladatlapok, témazárók, tesztek által.

Mindezek alapján az értékelés alapelvei:

- A gyermek iránti tiszteletet az értékelés során is meg kell adni. Ennek a tiszteletnek a megnyilvánulása, hogy a katechéta figyelembe veszi a tanulók adott életkorhoz kapcsolódó vélhető és tipikus valamint egyéni sajátosságait, speciális igényeit (pl. siket, látássérült, hallássérült, stb.).
- Az értékelés során a katechéta törekszik a pozitív hangvételű, nevelő jellegű, lehetőség szerint bátorító, biztató és fejlődést segítő megfogalmazásra és értékelésre, melynek célja, hogy a tanuló az adott területen, témakörön belül fejlődjön.
- Az értékelés során a hitoktató objektivitásra törekszik, nem a tanuló személyes véleményét, hanem az elsajátított ismereteket, összefüggéseket, illetve a mérhető pontokat értékeli.

Az iskola egyedi értékelési szempontjai:

- Iskolánk minden héten közös hétindító áhítattal kezdődik. A diákok részvétele ezen az alkalmon kötelező. A tanuló hét kezdő áhítatokon történő részvételét az osztályfőnök ellenőrzi és vezeti, melynek az eredményeit a félév végén történő osztályzás során a hitoktató figyelembe veheti. Ha a tanuló két osztályzat között áll, az áhítatokon rendszeresen részt vevő diákoknak (félévenként maximum két hiányzás vagy késés) javasolt a jobb osztályzat, míg a félévente legalább öt vagy több alkalommal mulasztó diákok esetében a hitoktató dönthet a kisebb osztályzat mellett. A hiányzások számába nem számít bele a betegség miatti igazolt mulasztás.

6. Függelék

A református hit- és erkölcsstan tantárgy esetében az iskola minden évben az MRE által elfogadott és jóváhagyott *Református hit- és erkölcsstan tankönyvjegyzék* könyveiből és tanulói segédleteiből választ a diákok számára.